

Sygn. akt V Pa 4/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Miniecka (spr.)
Sędziowie:	SSO Romuald Kompanowski SSO Stanisław Pilarczyk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2014 r. w Kaliszu

apelacji powoda J. M., pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 grudnia 2013 r. sygn. akt IV P 24/13

w sprawie z powództwa **J. M.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w W.**

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

1. z apelacji pozwanego:

a) **zmienia pkt. 1 i 6 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że powództwo oddala;**

b) **zmienia pkt. 3 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za I instancję;**

c) **zmienia pkt. 4 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że nie obciąża powoda kosztami sądowymi;**

2. oddala apelację powoda;

3. nie obciąża powoda kosztami procesu za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

Powód J. M. wystąpił z pozwem przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W., wnosząc o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach, kwoty 8.009,79 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powód zarzucił, iż oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika narusza przepis art. 52 § 2 k.p., albowiem pozwany pracodawca już w dniu 20 grudnia 2012 r. wiedział o złożonej reklamacji przez E. Ł.. Ponadto zarzucił brak konsultacji zamiaru rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z reprezentującą go organizacją związkową. Wskazał również, iż nie poświadczył nieprawdy, że dokonał wypłaty osobie znanej osobiście, ponieważ pod pieczętką nie widnieje jego podpis, a przekaz pieniężny uiszczył do rąk domownika.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że powód swym zachowaniem naruszył podstawowe obowiązki pracownicze i to w sposób ciężki, poprzez wypłacenie kwoty przekazu niezidentyfikowanej osobie oraz wskazaniu poprzez odcisk pieczęci, iż kwotę wypłacił „osobie znanej osobiście”. Zachowanie to było niezgodne z obowiązującymi powoda jako pracownika instrukcjami technologicznymi dla służby doręczeń, co w konsekwencji spowodowało zgłoszenie roszczeń wobec pozwanego. Ustosunkowując się do zarzutu niezachowania 1-dno miesięcznego terminu pozwany podał, iż termin ten rozpoczyna się dopiero od chwili, w której pracodawca uzyska w ostatecznym stopniu wiarygodne informacje uzasadniające jego przekonanie, że pracownik dopuścił się czynu nagannego. Ponadto pozwany wskazał, iż w aktach osobowych znajduje się dowód o przeprowadzeniu konsultacji z zarządem Związku Zawodowego (...) Oddział w K..

Sąd Rejonowy w Kaliszu, wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 r., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.009,79 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, orzekł o kosztach procesu i o rygorze natychmiastowej wykonalności. Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powód J. M. był zatrudniony u pozwanego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku listonosza – ostatnio w (...), za przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2 669,93 zł brutto.

W pozwanej firmie obowiązuje instrukcja o przekazach pocztowych w obrocie krajowym oraz instrukcja technologiczna dla służby doręczeń. W myśl tej instrukcji przekaz pocztowy winien być doręczony przez listonosza odbiorcy, po zapoznaniu się przez doręczyciela z dokumentem potwierdzającym tożsamość odbiorcy. Listonosz może doręczyć przekaz bez sprawdzania dokumentu tożsamości do rąk odbiorcy, który jest mu znany osobiście, ale w tym przypadku na potwierdzeniu odbioru w rubryce przeznaczonej na wskazanie dokumentu potwierdzającego tożsamość odbiorcy listonosz powinien umieścić adnotację – znany osobiście.

W dniu 21 grudnia 2012 r. do (...) wpłynęło pismo reklamacyjne na przekaz pocztowy nadany przez ZUS, na rzecz E. Ł., zamieszkałej w K. przy ul. (...), czyli w rejonie powoda. Wobec powyższego wszczęto postępowanie wyjaśniające. W dniu 31 grudnia 2012 r. E. Ł. złożyła pismo, w którym oświadczyła, iż przedmiotowego przekazu nie otrzymała.

Powyższego faktu w żaden sposób nie potrafił wyjaśnić powód – w szczególności nie potrafił wskazać osoby, której wypłacił kwotę przekazu. Przy czym na blankiecie przekazu jako odbiorca była wskazana E. Ł.. Na blankiecie tym powód podał, że przekaz doręczono osobie znanej osobiście. Z tym, że nie potwierdził swoim podpisem zgodności podpisu osoby odbierającej przekaz albowiem przekaz powód wypłacił mężczyźnie, który podpisał się (...). Rozliczając się z przekazu w (...) o powyższej sytuacji powód nie poinformował pracodawcy.

Wyjaśnienia od powoda uzyskano w dniu 2 stycznia 2013 r.

Postępowanie wyjaśniające przeprowadzało Biuro Zarządzania Ryzykiem i Zgodnością, Dział Operacyjny w P.w osobie pracownika zatrudnionego w K.– H. N.. O wynikach postępowania Dyrektor Regionu Sieci w P., G. J., został zawiadomiony na początku stycznia 2013 r. Decyzje kadrowe w pozwanej spółce podejmują umocowani do

tego pełnomocnicy (...)S.A. – E. M. i W. K., na wniosek G. J. G. J., po zapoznaniu się z wynikami postępowania wyjaśniającego, zawniósł o rozwiązanie z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. O zamiarze rozwiązania umowy o pracę, pismem z dnia 18 stycznia 2013 r., pozwany zawiadomił związek Zawodowy (...) Oddział K., reprezentujący powoda. Pismem z dnia 21 stycznia 2013 r. związek zawodowy odpowiedział pracodawcy, iż nie wnosi uwag co do zamiaru rozwiązania umowy o pracę.

W dniu 23 stycznia 2013 r. pozwany wręczył powodowi rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. Jako przyczynę uzasadniającą to rozwiązanie pozwany wskazał:

„- wypłacenie przekazu pocztowego osobie niezidentyfikowanej;

- poświadczeniu nieprawdy, wskazując w ramach opracowania przekazu pieniężnego, że kwotę wypłacił powód osobie osobiście znanej;

- ponadto, poprzez niejednoznaczność czynności służbowych, związanych z wypłatą przekazu realizowanych, niezgodnych z obowiązującymi wyznacznikami technologicznymi dotyczącymi identyfikacji i udokumentowania tożsamości odbiorcy kwoty przekazu, spowodował zgłoszenie roszczeń wobec (...) S.A. i możliwość wystąpienia szkody w ramach postępowania reklamacyjnego”.

Ta sama przyczyna uzasadniająca rozwiązanie umowy o pracę była wskazana przez pracodawcę w piśmie do związków zawodowych.

W dniu 24 stycznia 2013 r. powód uiścił na rzecz pozwanego kwotę 1 631,27 zł, tytułem niewypłaconej kwoty przekazu.

Prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Kaliszu, pod sygnaturą akt 1 Ds. 91/13, dochodzenie w sprawie podrobienia dokumentu i przywłaszczenia pieniędzy na szkodę E. Ł., prawomocnym postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2013 r. zostało umorzono wobec niewykrycia sprawcy. Ustalono w tym postępowaniu, iż podpis złożony na blankiecie przekazu nie pochodził od E. Ł. ani też domownika K. Ł..

Powód przez swojego bezpośredniego przełożonego był oceniany jako niewyróżniający się pracownik.

Zdolność zwalniania i zatrudniania pracowników ma pozwany – (...) SA. Nie ma w tym zakresie samodzielności działania Centrum (...)w P..

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny w ocenie Sądu Rejonowego wręczone powodowi oświadczenie, w przedmiocie rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, w świetle art. 52 § 1 k.p. należy uznać za nieuzasadnione.

Wskazana przyczyna uzasadniająca to oświadczenie sprowadza się w zasadzie do naruszenia przez powoda przepisów określonych w instrukcji technologicznej dla służby doręczeń i instrukcji o przekazach pocztowych w obrocie krajowym. W niniejszej sprawie pozwany w myśl art. 6 k.c. udowodnił, iż powód na odbiorze przekazu poświadczył, iż wypłacił przekaz osobie znanej osobiście – nie wiadomo jednak komu. W ocenie Sądu tego rodzaju jednorazowe uchybienie obowiązkowi pracowniczym nie jest wystarczające dla skutecznego dokonania rozwiązania umowy o pracę w sposób tak drastyczny dla pracownika jak w trybie art. 52 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2009 r., w sprawie o sygn. III PK 34/09, opubl. LEX nr 560866). Może najwyżej uzasadniać wypowiedzenie umowy o pracę.

Za niezasadny Sąd uznał zarzut powoda, iż pracodawca nie zachował terminu z art. 52 § 2 k.p. Okoliczności sprawy dotyczące wypłaty przekazu zostały wyjaśnione przez pracodawcę dopiero na początku stycznia, po przeprowadzonym bez zbędnej zwłoki postępowaniu wyjaśniającym. O wynikach postępowania osoba uprawniona do podjęcia decyzji o zwolnieniu powoda – dyrektor Regionu Sieci G. J. powziął wiedzę również w tym samym terminie. Sąd Rejonowy, mimo żądania powoda, nie przywrócił powoda do pracy na poprzednich warunkach w myśl art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 56 § 1 i 2 k.p. Żądanie to uznał za niecelowe. Powód do dnia zamknięcia rozprawy nie potrafił wyjaśnić komu

wypłacił przekaz. Nie poinformował o zaistniałej sytuacji kierownika (...). Dlatego istnieje wątpliwość czy powód nie przywłaszczył sobie tych pieniędzy. Zwłaszcza, iż był to przekaz periodyczny, a więc przekaz na który co miesiąc odbiorca nie oczekuje. Należy podkreślić, iż powyższe w niniejszej sprawie nie zostało udowodnione, ale wątpliwości z tym związane skutkują utratą zaufania przez pracodawcę wobec powoda. Gdyby powód został przywrócony do pracy na stanowisku listonosza miałby do czynienia ze środkami finansowymi i tak jak w niniejszej sprawie mógłby narazić (...)S.A. zarówno na odpowiedzialność odszkodowawczą jak i utratę wizerunku (teza 2 wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r. w sprawie o sygn. I PK 10/10, opubl. LEX nr 602199).

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy na podstawie wyżej powołanych przepisów oraz art. 57 § 1 k.p. i art. 36 § 1 punkt 3 k.p. orzekł jak w punkcie 1 i 2 sentencji wyroku.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu, poniesionych przez powoda, jak w punkcie 3 sentencji wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c w związku z § 11 ustęp 1 punkt 1 i § 4 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późniejszymi zmianami). Mimo oddalenia powództwa w zakresie żądania przywrócenia do pracy i zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy, powoda należy traktować jako stronę wygrywającą proces w całości skoro zostało zasądzone odszkodowanie.

O nieuiszczonych kosztach sądowych jak w punkcie 4 i 5 sentencji wyroku Sąd orzekł przy zastosowaniu przepisu art. 113 ustęp 1 i 2 punkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 13 ustęp 1 tej samej ustawy i art. 98 k.p.c. Przy czym opłatę ustalono od kwoty zasądzzonego odszkodowania – 8 009,79 zł.

O rygore natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód, zaskarżając wyrok w pkt. 1 zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda odszkodowanie oraz w pkt. 2 oddalającym powództwo. Wyrokowi zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego: art. 56 § 1 i § 2 k.p. w zw. z art. 45 § 2 i § 3 k.p. poprzez przyjęcie, iż niecelowym jest przywrócenie powoda do pracy z uwagi na utratę zaufania,
- obrazę art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego poprzez niewłaściwą ocenę akt sprawy karnej prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Kaliszu pod sygn. I Ds. 91/13 poprzez przyjęcie, iż istnieje wątpliwość czy powód nie przywłaszczył sobie pieniędzy.

W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania pozwu tj. przywrócenie powoda do pracy i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy w wysokości 8 009,79zł ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania, w tym także o kosztach postępowania apelacyjnego obejmujących koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelację od wyroku wniosła również strona pozwana, zaskarżając wyrok w punktach 1, 3, 4, 6. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 52 k.p. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż w niniejszej sprawie niewystarczające są przyczyny wypowiedzenia powodowi umowy o pracę, albowiem jednorazowe uchybienie przez pracownika obowiązkowi pracowniczemu nie jest wystarczające dla skutecznego dokonania rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 52 k.p.;
2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż mimo że strona pozwana wykazała, że powód wypłacił kwotę przekazu nieznaną osobie oraz poświadczył, iż wypłacił

rzeczoną kwotę osobie znanej osobiście, to okoliczność ta nie była wystarczająca dla rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 52 k.p.;

3. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż mimo wykazania przez stronę powodową, że powód poświadczył wypłatę kwoty przekazu sobie znanej osobiście – nie wiadomo jednak komu, jest to niewystarczające do przypisania powodowi ciężkiego naruszenia obowiązków pracowniczych.

Wskazując na powyższe wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania procesowego, z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego wraz z kosztami zastępstwa prawnego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji strony pozwanej oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II instancji według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej jest uzasadniona ze względu na słusność podniesionych w niej zarzutów. Uzasadniony jest w szczególności zarzut naruszenia przepisu art. 52 k.p. Sąd I instancji poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które nie były przez powoda kwestionowane. Ustalenia te sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

W sprawie niesporne było, że powód wypłacił kwotę przekazu osobie, którą określił jako osobę znaną mu osobiście, a której tożsamości nie potrafił następnie określić. Osoba ta poświadczyła odbiór podpisem adresata przekazu. Takie postępowanie powoda pozostawało w sprzeczności z obowiązującymi u pozwanego procedurami, wynikającymi z obowiązujących instrukcji w szczególności instrukcji technologicznej dla służby doręczeń. Powód wypłacił kwotę przekazu osobie, której tożsamości wcześniej nie sprawdził i poświadczył, iż wypłacił ją osobie znanej mu osobiście, dopuszczając jednocześnie do podpisania przez tą osobę pokwitowania odbioru nie własnym nazwiskiem lecz nazwiskiem odbiorcy przekazu. Takie zachowanie powoda należy ocenić jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych określonych w przepisie art. 100 k.p., zgodnie z którym pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie oraz stosować się do poleceń przełożonych. Mimo, iż jak podkreślił to sąd I instancji, zachowanie powoda było jednorazowe, to jednak uzasadniało rozwiązanie z powodem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. Naraziło bowiem pracodawcę na zgłoszenie roszczeń wobec niego i możliwość wystąpienia szkody. Stwierdzić należy, że nawet jednorazowe naruszenie obowiązków pracowniczych może stanowić podstawę do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia, jeżeli było to szczególnego rodzaju zawinione uchybienie, które spowodowało zagrożenie interesów pracodawcy.

W wyroku z dnia 9 lipca 2009 r. II PK 46/09 (opubl. LEX nr 533035) Sąd Najwyższy wskazał, że w pojęciu „ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych” mieszczą się trzy elementy. Są to: bezprawność zachowania pracownika (naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego), naruszenie albo zagrożenie interesów pracodawcy, a także zawinienie obejmujące zarówno winę umyślną, jak i rażące niedbalstwo.

Uzasadnioną przyczyną rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt. 1 k.p. nie musi być jedynie zawinione uchybienie pracownicze wywołujące istotną szkodę majątkową w mieniu pracodawcy. Taką przyczyną może być także zawinione zachowanie pracownika powodujące zagrożenie interesów pracodawcy.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że postępowanie powoda polegające na wypłaceniu kwoty przekazu pocztowego osobie niezidentyfikowanej przez niego i której tożsamości nie potrafił następnie określić – mimo wskazania, iż była to osoba znana osobiście stanowiło zagrożenie interesów pracodawcy. Naraziło bowiem pracodawcę na zgłoszenie roszczeń pod jego adresem i możliwość wystąpienia szkody. Powodowało również utratę zaufania pracodawcy do pracownika.

Poczynione w sprawie ustalenia wskazują, że powód nie wykonywał swojej pracy sumiennie i starannie a jego postępowanie było niezgodne z obowiązującymi go instrukcjami technologicznymi dla służby doręczeń. Dlatego też rozwiązanie z powodem umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 k.p. należy uznać za uzasadnione.

Wobec powyższego zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. podlegał zmianie w części zasądzającej na rzecz powoda odszkodowanie poprzez oddalenie powództwa.

Zmieniając rozstrzygnięcie o kosztach odstąpiono na podstawie art. 102 k.p.c. od obciążenia powoda kosztami sądowymi skoro utracił on pracę, a o kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie § 11 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 02.163.1349 ze zm.).

Natomiast co do apelacji powoda to nie jest ona uzasadniona.

Podniesione przez skarżącego zarzuty naruszenia prawa materialnego: art. 56 § 1 i § 2 k.p. w zw. z art. 45 § 2 i § 3 k.p. poprzez przyjęcie, że niecelowe jest przywrócenie powoda do pracy z uwagi na utratę zaufania oraz zarzut obrazy art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym oceny prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Kaliszu dochodzenia w sprawie o sygn. I Ds. 91/13, które ostatecznie zakończyło się umorzeniem wobec niewykrycia sprawcy. Jak słusznie zauważył sąd I instancji, w przypadku przywrócenia powoda do pracy u pozwanego na stanowisko listonosza powód miałby ponownie do czynienia z przekazami pocztowymi i mógłby narazić (...) S.A. zarówno na odpowiedzialność odszkodowawczą jak i na utratę wizerunku. Sposób postępowania powoda pozostający w sprzeczności z obowiązującymi u pozwanego procedurami wynikającymi z obowiązujących instrukcji uzasadniał przyjęcie przez sąd I instancji utratę zaufania pracodawcy do powoda. Wprawdzie powodowi nie można przypisać winy umyślnej, jednakże rażące niedbalstwo z jego strony w zakresie obowiązujących u pozwanego procedur dla służby doręczeń, świadczące o braku staranności i sumienności w pracy powoda, nie pozwala na uwzględnienie jego żądania dotyczącego przywrócenia do pracy u pozwanego. Dlatego nie może wchodzić w grę przywrócenie powoda do pracy w sytuacji ciężkiego naruszenia przez niego podstawowych obowiązków pracowniczych.

Wobec powyższego apelacja powoda jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Jednocześnie na podstawie art. 102 k.p.c., ze względu na utratę zatrudnienia przez powoda, odstąpiono od obciążenia powoda kosztami postępowania odwoławczego.